

Το πρόβλημα των ναρκωτικών

Του Καθ. Αθανασίου Αβραμίδου
Καρδιολόγου, Καθηγητού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο "μύθος" τόν όποιο οι "σειρήνες" τών ναρκωτικών έχουν πλέξει γύρω από αυτά, έχει αποκαλυφθεί κατά τόν πλέον δραματικό τρόπο. Ο "μανδύας τής μαγείας" τους απέδειχθη άπατηλός. Οί "τεχνητοί παράδεισοι τών αναπληρωματικών ίκανοποιήσεων" όδήγησαν σέ μία "τοξική χαναάν", σέ έναν "άδηφάγο μινώταυρο", σέ ένα παιχνίδι πού τό όνομά του είναι "θάνατος", παλεύοντας ανάμεσα στή "Σκύλλα" καί τήν "Χάρυβδη", μέσα σέ μία άπερίγραπτη δυστυχία "μακράς καί επώδυνης αυτοκτονίας" μέ καταρράκωση κάθε ανθρώπινης άξιοπρέπειας.

Οί διαστάσεις τού προβλήματος, παγκοσμίως, είναι τεράστιες καί συνεχώς διογκούμενες ώστε νά άποτελεϊ ένα από τά μείζονα κοινωνικά προβλήματα. Δυστυχώς, τώρα πλέον καί στή χώρα μας.

Προσπάθειες αντιμετώπισής του.

Όλες οι σχετικές προσπάθειες αναφέρονται σέ ενέργειες εκ τών ύστέρων, άφού τό πρόβλημα έχει πλέον δημιουργηθεί. Η δίωξη ("άλλοίμονο άν δέν υπήρχε καί αυτή", όπως υποστηρίζεται από πολλούς) οι νόμοι ή οι θεραπευτικές προσπάθειες, άκολουθούν ... "κατόπιν έορτής", κατά προσφυή λαϊκή έκφραση.

- Η "άποπoinικοποίηση" γιά μείωση τής "παραβατικότητας", ή πρός "όμαλοποίηση" τού προβλήματος, άποτελούν είσαγωγή καί στή χώρα μας ξενόφερτων έπινοήσεων πρός κάμψη τών άντιστάσεων, σωστή "κερκόπορτα" γιά τήν άνεξέλεγκτη είσβολή καί στή χώρα μας τών έμπόρων ναρκωτικών, άνεξαρτήτως τού εάν αυτό συμβαίνει ή θελημένα, άπερίσκεπτα ή από λανθασμένες εκτιμήσεις. Είναι γνωστό δέ ότι, όπου εφαρμόστηκε "χαλάρωση" τών νόμων, εκεί ή κατάσταση επιδεινώθηκε καί άκολούθησαν άυστηρότεροι νόμοι, π.χ. Ισπανία, Όρεγκον Η.Π.Α. Καί μάλιστα, «όσο αυξάνεται τό κόστος τής παρανομίας τόσο λιγότερες παράνομες πράξεις διαπράττονται».

- Η διάκριση τών ναρκωτικών σέ "μαλακά" καί "σκληρά" είναι παραπλανητική, διότι άφορᾶ στό ήπιότερο σύνδρομο στερήσεως καί μόνον τό σωματικό. Ένώ τό κύριο πρόβλημα μέ τά ναρκωτικά είναι ή ψυχική έξάρτηση καί ή ύποδούλωση τής προσωπικότητας τού ανθρώπου σέ αυτά. Γιά τούτο, άλλωστε, ως πλέον δόκιμος θεωρείται ό όρος "έξαρτησιογόνες ουσίες", αντί γιά "ναρκωτικά". Παράδειγμα άπλό αυτό τής κοκαΐνης, πού παρουσιάζει επίσης ήπιο σωματικό στερητικό σύνδρομο. Μήπως θά ζητήσουν άραγε αύριο μέ τό ίδιο σκεπτικό τήν άποπoinικοποίηση καί αυτής ή τήν άνοχή τής χρήσης ; Η μήπως άγνοούν τό γεγονός ότι ως καί τό 98 τοΐς εκατόν τών ήρωινομανών μπήκαν στό "λοϋκι" τών ναρκωτικών άρχίζοντας μέ τά "μαλακά", χασίς καί μαριχουάνα.

Άσφαλώς επίσης πρέπει νά άνησυχεί τό γεγονός ότι από τό 1998 ήδη τό Διεθνές Παρατηρητήριο Ναρκωτικών άνέφερε 8 εκατομμύρια (8.000.000) έξαρτημένους στήν ήρωΐνη, 13 εκατομμύρια (13.000.000) στήν κοκαΐνη καί 140 εκατομμύρια (140.000.000) στά "μαλακά" χασίς καί μαριχουάνα μέ μεγαλύτερη μάλιστα διόγκωση τών δεικτών εκτοτε, ιδίως σ' ό,τι άφορᾶ τά τελευταΐα. Αυτά δέ είναι, άποδεδειγμένως, ή "θύρα είσόδου" στά "σκληρά".

- Η χορήγηση ναρκωτικών σέ όσους - όπως λένε - τά "έχουν άνάγκη" ή τά "χρειάζονται", ώστε νά "μειώνεται ή βλάβη" από αυτούς οι όποιοι έχουν επιλέξει αυτόν τόν τρόπο ζωής- χωρίς νά ενδιαφέρονται γιά τήν άπεξάρτησή τους- γιά τό πλείστο λοιπόν τών περιπτώσεων σημαίνει εγκατάλειψη σέ μία περιθωριοποίηση ή, σέ τελική άνάλυση, στους έμπόρους τών ναρκωτικών, έφ' όσον ό βαθμός τής έξάρτησης από τό ναρκωτικό συνεχώς θά αυξάνεται λόγω καί τής άναπτυσσομένης περαιτέρω άντοχής στή δράση τής ουσίας, ως τή μη άναστρέψιμη πορεία πρός τόν θάνατο. Είναι κι αυτό ένας τρόπος μέ τόν όποιο ... "καθαρίζει" ό τόπος από αυτούς, όπως επίσης έλέχθη. Τό σύστημα αυτό πάντως εφαρμόστηκε καί άπέτυχε: Άγγλία 1959, Σουηδία 1965, Δανία 1971 κ.ά. ή στίς Τοπικές Αυτόδιοικήσεις : Φραγκφούρτη, Λίβερπουλ, Μάντσεστερ, Ζυρίχη κ.ά.

- Τά "ύποκατάστατα" είναι ουσίες πρός άντικατάσταση άλλων πού αφαιρούνται. Γιά τήν μορφΐνη καί τήν

ήρωίνη "υποκατάστατα" είναι ή μεθαδόνη και τά νεότερα της, μεθαδόλη και πολαμιδόνη. Είναι και αυτές εξαρτησιογόνες αλλά μέ μία ήπιότερη εξάρτηση.

Χρησιμοποιούνται "θεραπευτικῶς" γιά τήν άπεξάρτηση από τήν μορφινο - ηρωινομανία ή ως "θεραπεία συντηρήσεως" γιά όσους δέν θέλουν ή δέν μπορούν νά άπεξαρτηθούν. Η συμβολή τους στην αντιμετώπιση τής βαρειᾶς μορφινο - ηρωινομανίας είναι πολύτιμη. Αλλά μόνον αὐτῆς. Διότι γιά όλα τά άλλα ναρκωτικά ή εξαρτησιογόνα δέν υπάρχουν υποκατάστατά τους.

Από τά άνωτέρω γίνεται έμφανές ότι τά προτεινόμενα πρὸς αντιμετώπιση τοῦ προβλήματος είναι είτε έλλιπῆ, είτε άτελῆ, είτε άνεπαρκῆ, είτε άκόμη και λανθασμένα. Τότε όμως, τί άπομένει;

Η πρόληψη

Ό ιατρικός "άφορισμός" ... "κάλλιον τό προλαμβάνειν τοῦ θεραπεύειν" στό θέμα τῶν ναρκωτικῶν σημαίνει και τό νά προλάβεις τόν θάνατο πού караδοκεῖ μέ κάθε έπόμενη δόση. Δέν άρκεῖ μόνον ή ένημέρωση, στην όποία και μόνον, ή κυρίως, περιορίζεται ό Ν. 2161, άρθρο 8 γιά τήν πρόληψη. Βεβαίως ναί στην ένημέρωση ή όποία μάλιστα πρέπει νά είναι ή κατάλληλη, ανάλογα μέ τήν κάθε ομάδα στην όποία άπευθύνεται, μέ τήν ηλικία και τό μορφωτικό της επίπεδο, νά είναι ειλικρινής, άκριβής, μεθοδική, πλήρης, χωρίς υπερβολές, πού δέν θά τρομοκρατεῖ οὔτε θά υποβιβάζει τή σημασία τοῦ προβλήματος μέ "άθωοποιήσεις", θά άπευθύνεται στην λογική ώστε νά πείθει, χωρίς νά εξάπτει τήν φαντασία ή νά διεγείρει τήν περιέργεια γιά μία "δοκιμή". Όσο όμως σωστά και νά γίνεται, ή ένημέρωση μόνη δέν φθάνει γιά τήν πρόληψη. Διότι πρόληψη σημαίνει και :

Νά προλάβεις ή νά προστατεύσεις κάποιον από τό νά γίνει ευάλωτος ή νά θελήσει νά γίνει χρήστης. Νά προλάβεις τόν ευάλωτο ή τόν ύψηλοῦ κινδύνου από τό νά γίνει χρήστης. Νά έμποδίσεις τό "βαποράκι" νά μυήσει και άλλους στά ναρκωτικά. Ακόμη νά προλάβεις τόν τοξικομανή από τό νά γίνει έγκληματίας γιά τή δόση του. Αλλά νά βοηθήσεις και τόν άποθεραπευθέντα ή άπεξαρτηθέντα νά επανενταχθεῖ στην κοινωνία, διότι διαφορετικά αὐτός θά ξανακυλίσει. Γιά νά άποδώσει πάντως ή πρόληψη χρειάζεται νά αντιμετωπίζονται άποτελεσματικά οι λόγοι και οι παράγοντες, οι όποιοι συμβάλλουν στην ροπή ή προκαλοῦν τήν ψυχική διάθεση γιά χρήση ναρκωτικῶν.

Τά προγράμματα πρόληψης αναθεωροῦνται συχνά, διότι δέν άποδίδουν, έφ' όσον δέν δίδεται ή δέουσα σημασία στον παράγοντα άνθρωπος, στην διαμόρφωση τής προσωπικότητας εκείνης μέ τήν όρθή κρίση γιά σωστές άποφάσεις, ίκανής γιά άνάλυση ευθυνῶν, μέ τά κατάλληλα έφόδια γιά τόν άγώνα στην ζωή, στην όποία δέν μᾶς έρχονται όλα όπως τά θέλουμε ή επιθυμοῦμε. Και πρέπει νά μάθουμε και νά χάνουμε στην ζωή. Χρειάζεται, μέ άλλα λόγια, ή διαμόρφωση τής προσωπικότητας τοῦ νέου ανθρώπου μέ έφόδια ψυχικά και πνευματικά τέτοια ώστε νά άντέχει στις δυσκολίες και τις άντιξοότητες τής ζωῆς, πού δέν θά άπογοητεύεται εύκολα και δέν θά υπάρχει καιρός γιά νά στήνει "εύήκοον οὔς" στις σειρήνες τῶν ναρκωτικῶν. Προφανής, έπομένως, έξ αὐτῶν ό ρόλος τής παιδαγωγικῆς και τοῦ σχολείου.

Η Έκκλησία στην πρόληψη

Η Έκκλησία ως τρόπος ζωῆς έμπνέει τούς ανθρώπους στην διαμόρφωση τοῦ χαρακτήρα τους μέ ήθος, ήθικές άρχές και αξίες πού δίνουν νόημα στην ζωή τους, μέ ιδεώδη και ιδανικά βάσει τοῦ κοσμοθεωριακοῦ τους προσανατολισμοῦ και τά "πιστεύω" τους στις Αιώνιες Αλήθειες, πού διαθέτουν κύρος και αξιοπιστία, χωρίς οὔδέποτε νά άπογοητεύουν, διότι "πιστός - άξιόπιστος - ό Θεός". Αὐτοί οι άνθρωποι, κι άν άκόμη καμφοῦν στην βιοπάλη, κι άν γονατίσουν ή και πέσουν στον άγώνα τής ζωῆς, έχουν τό σθένος νά ξανασηκωθοῦν και νά παλαίψουν, νά νικήσουν στην ζωή. Ακόμη κι άν παραστρατήσουν έχουν "όδόν έπιστροφῆς", διότι έχουν τό "πᾶ στῶ", τό πού νά σταθοῦν γιά νά όρθοποδίσουν, νά άγωνισθοῦν και νά νικήσουν. Διότι "πιστεύουν" και "πάντα δυνατά τῷ πιστεῦντι". Διότι και στην όποιαδήποτε δοκιμασία τους γνωρίζουν ότι θά έχουν και τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ και "σύν τῷ πειρασμῷ και τήν έκβασιν" Αρκεῖ νά μή χάνουν τήν πίστη τους και τήν έλπίδα στην βοήθειά Του.

Είναι διαπιστωμένο πάντως τό ότι "όσοι διαπαιδαγωγήθηκαν μέ τά νάματα τής θρησκείας μας και ζοῦν μ' αὐτά ως πυξίδα ζωῆς, έχουν γερά "άντισώματα". Δυναμώνουν τή θέλησή τους άσκούμενοι στην έγκράτεια, μαθαίνουν νά λένε "όχι" στην ίκανοποίηση διαφόρων όρέξεων και επιθυμιῶν, ώστε άνετα είναι ίκανοί νά

λένε ένα λεβέντικο "όχι" και στά ναρκωτικά.

Τώρα πλέον ή Εκκλησία, σύμφωνα άλλωστε και με τον Ν. 2161/93, μπορεί και ιδρύει "Συμβουλευτικούς Σταθμούς" ακόμη και σε κάθε ένορία, όποτε με τούς "Κύκλους Προνοίας" μπορεί νά έπεκτείνει τό έργο τής αγάπης της και στόν τομέα τών ναρκωτικών ως πρός "άσθενούντες".

Ήδη με τήν φροντίδα και τήν συνεχή μέριμνα τοῦ Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου έχει δημιουργηθεί στην Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών τό Ίδρυμα Ψυχοκοινωνικής άγωγής και στήριξης "ΔΙΑΚΟΝΙΑ" και στά πλαίσια αὐτοῦ λειτουργοῦν :

1. "ΔΙΑΚΟΝΙΑ"

Ίδρυμα Ψυχοκοινωνικής Άγωγής και Στήριξης τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Διεύθυνση - Γραμματεία :

Έθνικῆς Αντιστάσεως 29, 157 72, Άνω Ίλίσια.

Τηλέφωνο : 210 - 7486181

e – mail : diakonia@hol.gr

2. Κέντρο Πρόληψης τοῦ Ίδρύματος Ψυχοκοινωνικής Άγωγής και Στήριξης τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών "ΔΙΑΚΟΝΙΑ" :

* Διοργανώνονται σε Ένορίες τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών σεμινάρια πρόληψης για γονεῖς, κατηχητές, έφήβους κ.ά.

* Γίνονται διαλέξεις σε όλες τις Σχολές Γονέων τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, σε σχολεία, συλλόγους Γονέων και άλλους κοινωνικούς φορεῖς.

* Παρέχεται "συμβουλευτική" σε χρήστες και συνεξαρτώμενους (γονεῖς, άδέλφια κ.ά.).

α. Ύμηττοῦ 147, 116 33, Παγκράτι.

β. Μακεδονίας 2 - 4, 157 72, Ζωγράφου.

Τηλέφωνο : 210 - 7513580.

e – mail : diakonia@hol.gr